

La premsa local, una feina impagable al servei del poble

L'Institut d'Estudis Baleàrics, fidel als seus principis de dinamitzar i promoure la llengua i la cultura catalana i els mitjans que s'hi expressen en el territori illenc, va decidir organitzar les jornades sobre *Els estudis i la premsa local al segle XXI*. Aquesta trobada va servir per fer una anàlisi de l'estat de la qüestió de dos àmbits molt importants de la nostra cultura. D'una banda, la premsa local, un dels veritables motors de promoció cultural i de normalització de la llengua catalana a les Illes Balears. De l'altra, els estudis locals, tan importants i característics del nostre territori, com es pot observar en el segon volum de les actes de les jornades.

Així, aquestes jornades varen pretenir ser un punt d'inflexió sobre la trajectòria que ha seguit la premsa local i els estudis a les Illes Balears. Durant quinze dies –tres dijous i dos dissabtes, entre els dies 3 i 17 d'octubre de 2009– l'auditori de Porreres, el Centre de Cultura “Sa Nostra” i la Sala de Graus de l'Edifici Ramon Llull del campus de la UIB varen ser l'escenari per al debat i explicació entorn de la trajectòria i les perspectives de futur tant de la premsa local com també dels estudis locals.

En aquest volum que teniu a les mans trobareu més de cinquanta articles que analitzen la intrahistòria i la història de la majoria de publicacions periòdiques locals de Mallorca i Menorca. Un bon nombre dels articles són escrits en primera persona, és a dir, per membres impulsors de les diferents revistes, que expliquen l'evolució del propi periòdic i que analitzen el paper que ha jugat cadascuna dins el seu entorn, així com les perspectives de futur, com ara l'obertura de les publicacions a la xarxa.

Des de l'IEB manifestam el nostre orgull per haver col·laborat en l'impuls de les jornades i dels dos volums d'actes que n'han resultat. En primer lloc, perquè encara no s'havia fet l'esforç d'engegar un ampli debat sobre la profusió i el dinamisme dels estudis locals a les Illes Balears. En segon lloc, perquè mai no s'havia intentat fer un marc d'anàlisi i d'estudi amb profunditat sobre el fenomen de la premsa forana i local de les Illes Balears. Aquests dos volums, sens dubte, esdevendran una eina de consulta bibliogràfica obligada per a molts investigadors, tant de la història com de la premsa local de les Illes Balears.

S'ha de dir que la premsa local a Mallorca, amb una trajectòria de 125 anys, ha jugat un paper molt rellevant en la dinamització cultural, en la promoció de la cultura pròpia i també com a estimuladora del coneixement de la història local. En aquesta cinquantena d'articles, a més, hi podreu trobar un nombre molt superior de publicacions, moltes avui en dia ja desaparegudes, però de les quals és just parlar-ne. De fet, quan una revista desapareix, tot el poble perd una baula important amb la realitat, amb el dia a dia, i amb la configuració de la realitat municipal. Quan mor una publicació, també mor una part de la memòria col·lectiva del poble, el notari que deixa constància de les petites coses que passen i que fan que la

gent anònima se senti protagonista de tant en tant. Es pot dir que moltes persones, fullejant la revista del seu poble, s'hi poden veure créixer i recordar, alhora, els moments importants que han viscut i fet dels quals han sentit parlar. És per això que és important cuidar-les i fer-ne un seguiment per tal d'assegurar-nos que mantenen el vigor i l'empenta amb què varen néixer.

Les motivacions i els objectius per dur a terme periòdicament una revista han canviat molt des dels orígens. També ha canviat la tecnologia. Les revistes han passat de fer-se com una obra artesanal a fer-se amb l'ajut i facilitats que comporta l'evolució tecnològica d'aquesta era digital. Tot i això, es mantenen intactes els principis que donen vida a moltes revistes: altruisme, estimació pel propi poble, llengua i història, a més d'una gran voluntat i constància admirables. Malauradament, el paper que han jugat moltes publicacions periòdiques sols ha estat reconegut un cop han desaparegut. Per això, esperam que aquest volum sigui un pretext més per donar impuls, força i justificació a la premsa local, al batec del poble dia a dia.

En aquest llibre hi podreu trobar els articles ordenats per pobles, amb un annex final que inclou transcripcions de diverses intervencions fetes durant les jornades, com també un apèndix fotogràfic en què es poden veure els diferents participants.

Per tant, només ens resta agrair la participació dels ponents i comunicants en aquestes jornades, la majoria dels quals trobareu com a signants dels respectius articles en aquests dos volums que segueixen aquesta presentació.

*Sebastià Serra Busquets,
president de l'Institut d'Estudis Baleàrics*